

Zborník o ohrozených burinách

Eliáš, P. (ed.). Threatened Weedy Plant Species. Book of Proceedings from the International Scientific Conference, Nitra, September 20-21, 2005. GENOTYP, Slovak Agricultural University, Nitra, 2007. 87 p. ISBN 978-80-8069-949-9.

Zborník obsahuje 16 príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie o ohrozených burinách, ktorá sa uskutočnila v dňoch 20.–21. septembra 2005 v Nitre pod názvom „Threatened weedy plant species“. Referovali sme o nej v osobitnom príspevku (Eliáš 2007). Uskutočnila sa ako satelitná medzinárodná konferencia prvej medzinárodnej konferencie o tradičných agroekosystémoch, ktorú organizoval Inštitút ochrany biodiverzity a biologickej bezpečnosti (I0BB). Vydanie Publikácia vyšla v rámci série GENOTYP, finančne podporená projektom Ministerstva školstva SR č. AV1121/2004 „Ochrana a udržateľné využívanie genetickej základne užitočnosti rastlinných druhov pre potraviny a poľnohospodárstvo“.

Z 25 príspevkov, z toho 11 zahraničných účastníkov (Maďarsko 6, Česko 4, Slovinsko 1), ktoré boli v programe konferencie, je v zborníku 16 príspevkov, z toho polovica od zahraničných autorov. Všetky príspevky sú uverejnené v angličtine.

Zborník nie je štruktúrovaný podľa blokov konferencie. Z prvého bloku „Changes in weeds flora and Red lists of threatened weed species“ je zaradených päť príspevkov. Úvodný príspevok „Current stage of endangered weed species in Slovakia and the ways of their protection“ (P. Eliáša sen.) podrobne hodnotí súčasný stav ohrozenosti druhov burín a perspektívu ich zachovania, pričom cituje 76 prác. Š. Cimalová v krátkom príspevku „Landscape cover effects on weed vegetation composition (methodology based on GIS)“ sa zaoberá možnosťami využitia geoinformačných technológií (GIS) pre hodnotenie vplyvu krajinej pokrývky na skladbu vegetácie. Ďalšie dva príspevky sa venujú červeným zoznamom ohrozených druhov burín Maďarska (G. Király et al.: Red lists of vascular plants of Hungary and its surrounding with respect of threatened weed species – segetal weed species) a Slovenska (P. Eliáš, jun. et al.: The New red list of Slovak endangered weeds). Zmenu druhového zloženia vegetácie burín za posledných 60 rokov v strednom Slovensku analyzuje a hodnotí príspevok U. Šilca „Species composition changes of weed vegetation in last 60 years in central Slovenia“.

Z druhého bloku (Threatened Weed Species occurrence) sú uverejnené štyri príspevky. J. Májevková & M. Zaliberová v článku „Reassessment of rareness and threat of segetal plant species in the Borská nížina Lowland“ hodnotia na základe aktuálneho rozšírenia vzácnu a ohrozenú segetálnu druhy burín Borskej nížiny. G. Pinke krátko hodnotí ohrozené poľné buriny severozápadného Maďarska („Threatened arable weed species in north-western Hungary“). R. Pál publikuje zoznam ohrozených burín maďarských vinohradov („Endangered weed species in Hungarian vineyards“). V článku E. Hunkovej „Occurrence of some rare weed species on field crops in Slovakia“ sa uvádza výskyt 10 druhov vzácných burín v poľnohospodárskych kultúrach na Slovensku.

Z tretieho bloku (Threatened Weeds species conservation and preservation) sú uverejnené tri príspevky zamerané na možnosti záchrany a ochrany ohrozených druhov burín na Slovensku a v Maďarsku. V článku „Arable field margins and stubbles: refugial habitats of endangered weed species“ (P. Eliáš sen.) sa charakterizujú a hodnotia okraje obrábaných polí a strniská ako útočiskové biotopy ohrozených druhov burín na Slovensku. Dva príspevky maďarských botanikov Conservation of threatened segetal weeds in Ország National Park (A. Mesterházy) a Possibilities of conservation of endangered weed species on intensive plough-lands (Kis-Alföld, Hungary) (A. Király, G. Király & A. Nagy) informujú o záchrane burín formou kultivácie v národnom parku Ország a ich

prežívaní na refúgiách v intenzívne obrábanej poľnohospodárskej oblasti (Kisalföld).

Z posledného bloku sú zaradené štyri príspevkov. Príspevok P. Eliáša jun. sa zamerá na rozšírenie druhu *Bromus secalinus* a jeho poddruhov na Slovensku [„Rye brome (*Bromus secalinus* L.) in Slovakia“]. A. Borhidi et al. predstavili nové spoločenstvo burín s dominujúcim druhom *Gypsophila paniculata* z Maďarska („*Gypsophila paniculatae-Agropyretum repentis* Borhidi et al. 2005, a new semi-ruderal weed association“). A. Fehér et al. píšú o výskyte vzácných a ohrozených druhov burín v xerothermných travinnobylinných stanovištiach („The occurrence of rare and threatened weed species in semi-natural xerothermic herbaceous habitats“). Posledný príspevok troch autorov (M. Macáka, E. Demjanovej & K. Kováča) informuje o sprievodnej biodiverzite v intenzívnom agroekosystéme („Accompanying biodiversity of intensive agroecosystem“).

Zborník má pútavú farebnú (zelenú) obálku s fotografiami poľnohospodárskej krajiny a 6 ohrozených druhov burín.

Zborník predstavuje dôležitý zdroj informácií o stave výskumu a ohrozenosti burín na Slovensku a v Maďarsku, jazykovo dostupný aj pre zahraničných záujemcov. Súčasne prináša početné bibliografické údaje (citované práce početných autorov v Literatúre), ktoré môže záujemca využiť pri ďalšom štúdiu problematiky. Editorovi a vydavateľovi patrí vďaka za spracovanie a vydanie tejto užitočnej a jedinečnej publikácie o ohrozených burinách.

PAVOL ELIÁŠ st.

Literatúra

Eliáš P., 2007. Medzinárodná vedecká konferencia o ohrozených burinách „Threatened weedy plant species“ v Nitre. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 29: 212–214.